

ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DE L'AULA D'EDUCACIÓ ESPECIAL EN
UN COL·LEGI PÚBLIC D'E.G.B.

Maria Lluïsa Blanco i Calero
Josep Lluís Sebastià i Vidal

L'exigència social dels últims anys ha comportat que els govèrns, i la societat en general, fessin un canvi d'actituds en el camp de l'atenció als disminuïts físics, psíquics o sensocials.

Així, molts països, com Itàlia, França, Suècia, etc., han adoptat nous plantejaments i solucions davant la necessitat d'integració; caminant cap a dos vessants: inserir i integrar el deficient en el grup i en la societat.

També Catalunya es defineix en aquest tema, establint els principis que han d'inspirar la resposta de la integració social, escolar i laboral.

Les principals disposicions catalanes que, en matèria d'Educació Especial, han estat promulgades són:

- Circular de la Secretaria General Tècnica del 4 de setembre de 1981, que estableix els criteris d'actuació en el camp de l'Educació Especial.
- Resolució de la DGEP del 24 de març de 1982, establint les normes per a la matrícula en els Centres d'E.E., públics, de conveni i privats subvencionats.
- Ordre del 20 de maig de 1983, per la qual es regula la intervenció psicopedagògica als centres escolars i es creen els Equips d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica.
- Resolució de la DGEP del 31 de juliol de 1984, per la qual s'estableixen les línies bàsiques d'actuació dels Equips

d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica, com a òrgans tècnics de **caràcter** interdisciplinari dins el sistema educatiu de l'Administració Pública de Catalunya.

- Decret del 17 d'abril de 1984 sobre ordenació de l'Educació Especial per a la seva integració en el sistema educatiu ordinari.

Segons aquest marc legal, l'Educació Especial s'ha d'entendre com el compendi d'ajudes que s'han de donar al nen, ja sigui temporalment o d'una manera permanent, per a evitar o superar un "handicap pedagògic" i aquestes ajudes poden desenvolupar-se tant en l'escola ordinària com en l'especial, en la família o en qualsevol altre servei i institució.

Igualment l'Educació Especial s'ordenarà d'acord amb els principis de normalització, és a dir, que les persones disminuïdes utilitzaran, llevat de casos excepcionals, els serveis i recursos ordinaris. Integració, els alumnes amb dificultats rebran l'educació que els pertoca, preferentment en el marc del sistema educatiu ordinari. Sectorització, reunint esforços per al millorament de l'atenció a la persona. Individualització, cal ajustar l'atenció educativa dels alumnes a les característiques de cada persona.

A Tarragona, estem treballant per a aquesta integració en el treball diari a les Aules d'Educació Especial, com a membres de l'Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica i del Departament d'Orientació d'un C.P. d'E.G.B.

Des de la perspectiva d'integració funcional, explicarem l'organització i funcionament d'aquesta aula de suport. Els objectius són:

- La Prevenció educativa a través de l'anàlisi de les causes del fracàs escolar.
- Aconseguir la màxima integració possible de tots els alumnes que presenten dificultats o trastorns d'aprenentatge

- Acollir i atendre els alumnes amb dificultats d'aprenentatge derivades de diferents trastorns.
- Evitar que l'A.E.E. es converteixi en un "calaix de sastre", a on van a parar indiscriminadament tots els alumnes amb un rendiment escolar baix.
- Conjuguar dins la mateixa línia els esforços educatius de Professor de Cicle, Professor d'Aula d'E.E., Pares, Departament d'Orientació i E.A.P.
- Fer una tasca de reforçament terapèutica començant per les bases que més afecten el rendiment escolar. No és tant qüestió de recuperar uns continguts o unes nocions, com de donar uns instruments per l'aprenentatge.
- Permetre la integració dins la classe del Cicle, sense separar l'alumne durant tot el procés.

Els nens que assisteixen a aquesta Aula, pertanyen a la modalitat "B": alumnes amb una permanència intermitent a l'A.E.E. per a una posterior reinserció **total** a l'Aula Ordinària; alumnes amb dèficits de desenvolupament que incideixen d'una forma important en el seu aprenentatge **escolar** i que necessiten una atenció especialitzada, portant un programa combinat d'E.E. - E.G.B. Donat l'elevat nombre d'alumnes que necessiten atenció, i seguint els criteris de prevenció educativa, es dóna prioritat al Cicle Inicial.

També tenim alumnes de la modalitat "A", que reben l'atenció a l'aula ordinària amb el suport del mestre d'A.E.E. i del Departament d'Orientació, i l'ajut de l'EAP. L'alumne segueix, a l'aula ordinària, el mateix programa d'E.G.B. que la resta dels seus companys.

Els passos per a entrar a l'A.E.E. són:

- A principi de curs, es fa una reunió prèvia amb el mestre de l'aula de suport, professors del Cicle, Departament d'Orientació i EAP, a fi de planificar, exposar i polir el pla que cal seguir.

- Els professors del Cicle donaran resposta a un qüestionari individual, que pretén de recollir informació sobre els nens que "a priori" creguin que poden gaudir de l'A.E.E.
- Elecció conjunta entre professors de cicle, professor d'E.E., Departament d'Orientació i EAP dels nens que es considerin prioritaris per a assistir a l'aula.
- Reunió específica amb els pares dels nens que hom elegeix per a explicar-los els motius, exposar el pla a seguir amb els seus fills i demanar llur col.laboració. Convé omplir un qüestionari personal.
- Una vegada elegits els nens que formaran els grups de treball, el Departament d'Orientació i EAP passen les proves necessàries per a fer un diagnòstic que situï cada alumne dins uns paràmetres que serveixin, alhora, per a agrupar-los amb altres de semblants i per a indicar els punts de partença de la tasca educativa específica de l'aula de suport.
- Els grups es formen com més homogenis millor, però sense passar de 6 alumnes en cap cas.
- Aquest nombre total d'alumnes varia al llarg del curs, però el nombre d'alumnes atès per l'aula va augmentant paulatinament en reintegrarse a l'A.O. els nens que van superant les seves dificultats, si així ho consideren conjuntament el professor de cicle, el professor d'A.E.E., departament d'Orientació i EAP, i ésser omplert el seu lloc per un altre nen amb dificultats. Generalment hom continua el seguiment d'aquests nens a l'A.O. amb la modalitat "A".
- El nombre total d'alumnes atesos per l'aula de suport, no superarà els 30 nens.

- Les principals dificultats que presenten aquests alumnes són: Lecto-escriptura (en general), Aptituds bàsiques (percepció, atenció, memòria, comprensió), Articulació-Pronunciació, Psicomotricitat-Coordinació, Comprensió escrita, Trastorns de llenguatge escrit, Numeració, Càlcul, etc.
- Les sessions varien segons els grups i dificultats, tenint en compte que els alumnes no perdin les activitats de Gimnàstica, Música, extraescolars, etc. de l'aula ordinària.

Els programes dels nens de les modalitats "A" i "B", es confeccionen en les reunions de coordinació al començament del curs.

Posteriorment i durant tot el curs, i llevat de les reunions de coordinació del cicle que té assenyalat el Col.legi i on el D. d'O. i l'Equip d'Assessorament assisteix, també són importants les reunions quinzenals amb la mestra de suport, mestra del cicle implicada i equips. L'objectiu d'aquesta coordinació és el seguiment de cada un dels nens que reben suport a l'AEE per tal de contrastar els programes, avaluar els avenços, i si fos necessari, modificar el programa inicial.

El professor de l'AEE, amb el suport i ajut de l'EAP, elabora un dossier de cada nen, amb fulls d'observació, fitxes de registre, qüestionari d'entrevista familiar, informe final i tots els informes i dades d'interès.

Quan aquest alumne acaba l'assistència a l'aula de suport, serà el Departament d'Orientació qui farà el seguiment durant l'escolaritat en el Centre.

L'Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica del Tarragonès - Baix Penedès, reuneix quinzenalment totes les mestres de suport del seu sector, en unes reunions de coordinació, on s'intercanvien informacions, metodologies, activitats, etc. En les mateixes reunions es fan grups de treball i/o semina - ris sobre algun aspecte del treball quotidià.

Valoració del funcionament global de l'Aula. Conclusions.

Creiem que l'enfocament de l'aula de suport, en el sentit d'atenció a grups reduïts d'alumnes de Cicle Inicial com més homogenis millor a temps parcial, és el més adequat, vàlid, efectiu i profitós per a la utilització del recurs que suposa l'Aula d'E.E.

Un factor que s'ha pogut comprovar que influeix en un millor grau d'efectivitat de cara a la superació o millora dels diferents tipus d'aprenentatge o **de les dificultats, més freqüents** que presenten els alumnes que passen per l'aula, és el de la detecció precoç. La major part dels alumnes que hi assisteixen havien estat detectats durant el parvulari.

Constatem que una bona part d'aquests alumnes de Cicle Inicial que han assistit a l'Aula des del mateix inici del curs, han assolit completament o en un grau bastant elevat els objectius programats; en canvi, els restants que van ingressar a mitjan segon trimestre, bé perquè al principi no presentaven dèficits o perquè aquests passaren desapercebuts, han progressat poc, amb més lentitud i insuficientment.

Es necessària una escola oberta a tots, amb un principi de convivència on la integració dels diferents sigui possible, i això vol dir acceptar-los i reconèixer-los com a membres de la nostra comunitat amb igualtat de drets.

Això és el que hem començat a fer integrant nens sensorials, però en general necessitem caminar i avançar a poc a poc, amb fermesa i que, en aquest pla biquadriennal marcat per la Generalitat, sigui una realitat comptar amb la dotació dels mitjans previstos en el Decret sobre la integració educativa.